

Урок 4

Тема: Лінійна функція, її графік та властивості

Перевірка домашнього завдання:

№ 895. 1) $y = x - 3$; 2) $y = 2x + 5$.

№ 904. 1) Область визначення складають числа: 1, 3, 5, 7, 9. 2) Значення функції вдвічі менші від значення аргумента. Функцію можна подати у вигляді формули $y = 0,5x$.

№ 918.

x	-2	-1	0	1	2	3	4	5	6
y	0	2	3	2	1	-2	-3	-2	0

Сьогодні на уроці ви ознайомитесь з поняттям лінійної функції та сформуєте знання про графік та властивості лінійної функції; виробите первинні вміння будувати та читати графіки лінійних функцій.

Почнемо ми з повторення попередньої теми. Продовжіть речення:

Відповідність між змінними y та x , за якої кожному значенню змінної x відповідає єдине значення змінної y — це... (*Функція*).

Змінна x — ... (*Аргумент*).

Змінна y — ... (*Функція, значення функції*).

Усі значення, яких набуває аргумент, утворюють... (*Область визначення функції*).

Усі значення, яких набуває функція при аргументах, взятих з області визначення функції, утворюють... (*Область значень функції*).

Множина усіх точок координатної площини, абсциси яких дорівнюють значенню аргументу, а ординати — відповідним значенням функції, називається... (*Графіком функції*).

Тепер переходимо до вивчення нової теми.

На уроці виробляємо вміння:

- розпізнавати лінійні функції та називати їх коефіцієнти;
- будувати графік лінійної функції та читати його;
- за формулою $y = kx + b$ встановлювати властивості графіка;
- розв'язувати завдання на знаходження значень функції та аргумента.

Конспект

Лінійна функція та її графік

1. Означення. Функція, яку можна задати формулою $y = kx + b$, де k і b числа, — лінійна функція.

Приклад: $y = 2x + 2$ ($k = 2$; $b = 2$) $y = 2x - 3$ ($k = 2$; $b = -3$)

$$y = -x + 5 \quad (k = -1; b = 5) \quad y = \frac{1}{2}x \quad (k = \frac{1}{2}; b = 0) \quad y = 3 \quad (k = 0; b = 3)$$

2. Властивості лінійної функції

1) Область визначення — будь-яке число.

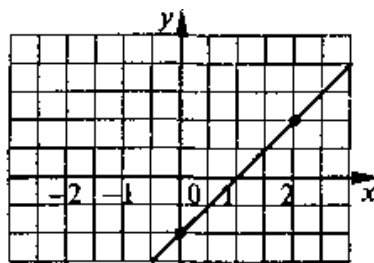
2) Область значень — будь-яке число.

3. Графік функції — пряма. Щоб побудувати графік, шукаємо координати будь-яких двох його точок.

Приклад. Побудувати графік функції $y = x - 1$ — лінійна, отже, графіком є пряма, тому для побудови достатньо знати координати двох точок.

x	0	2
y	-1	1

$$y = x - 1$$

4. Властивості графіка лінійної функції

1) Якщо $k > 0$, то графік утворює з додатною піввіссю Ox гострий кут, графік функції зростає.

2) Якщо $k < 0$, то графік утворює з додатною піввіссю Ox тупий кут, графік функції спадає.

k — кутовий коефіцієнт.

Назвіть коефіцієнти k і b для заданих функцій:

$$y = 5x - 8 \quad (k=5, b=-8)$$

$$y = -4x + 6 \quad (k=-4, b=6)$$

$$y = -4,5x - 4 \quad (k=-4,5; b=-4)$$

$$y = \frac{4}{5}x + 2 \quad (k=0,8; b=2)$$

$$y = \frac{x}{2} - 7 \quad (k=0,5; b=-7)$$

Побудуємо графіки функцій: $y = 4x + 1$ і $y = -4x - 1$

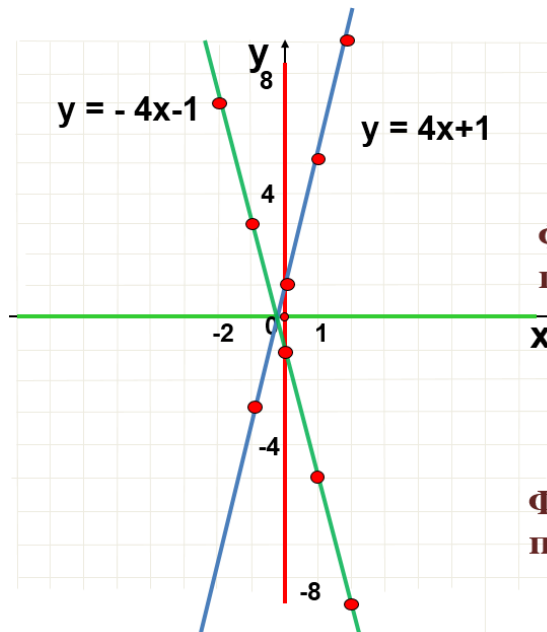
Складаємо таблицю. Значення x обираємо довільні, далі підставивши їх у формулу функції, розраховуємо y та вписуємо відповідь у другий рядок.

$$y = 4x + 1$$

x	-2	-1	0	1	2
y	-7	-3	1	5	9

$$y = -4x - 1$$

x	-2	-1	0	1	2
y	7	3	-1	-5	-9

$$y = 4x + 1$$

$$D(y): x \in \mathbb{R}$$

$$E(y): y \in \mathbb{R}$$

Функція зростає на проміжку $(-\infty; +\infty)$

$$y = -4x - 1$$

$$D(y): x \in \mathbb{R}$$

$$E(y): y \in \mathbb{R}$$

Функція спадає на проміжку $(-\infty; +\infty)$

Способи побудови графіка лінійної функції:

- за двома точками

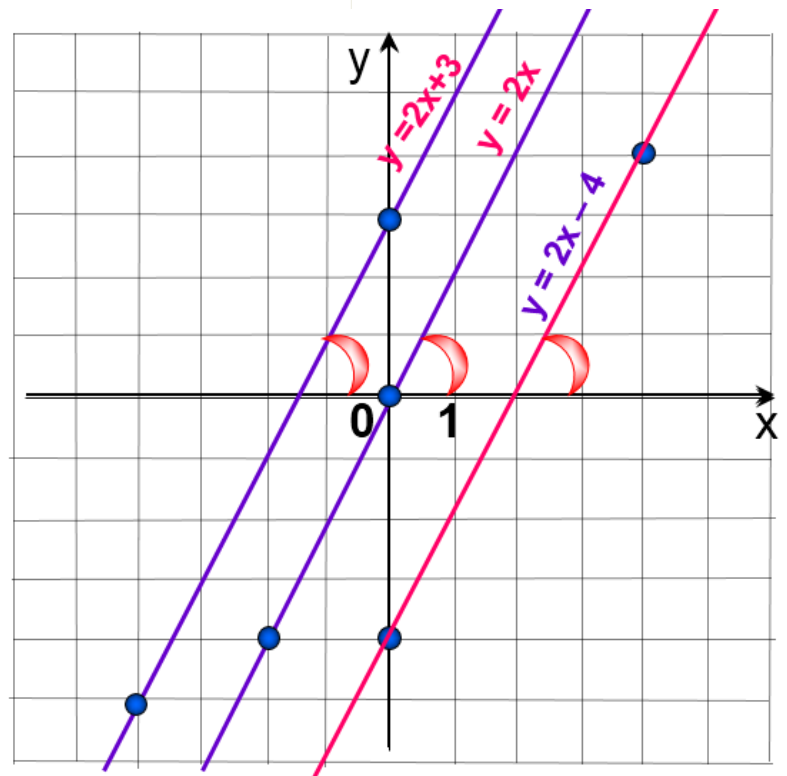
Пряма пропорційність

$$y = 2x \quad (0; 0), (-2; -4)$$

Лінійна функція

$$y = 2x + 3 \quad (0; 3), (-4; -5)$$

$$y = 2x - 4 \quad (0; -4), (4; 4)$$

Якщо кутові коефіцієнти рівні, то прямі паралельні

Функція, яку можна задати формулою виду $y = kx$, де x — аргумент, k — число ($k \neq 0$), називається прямою пропорційністю.

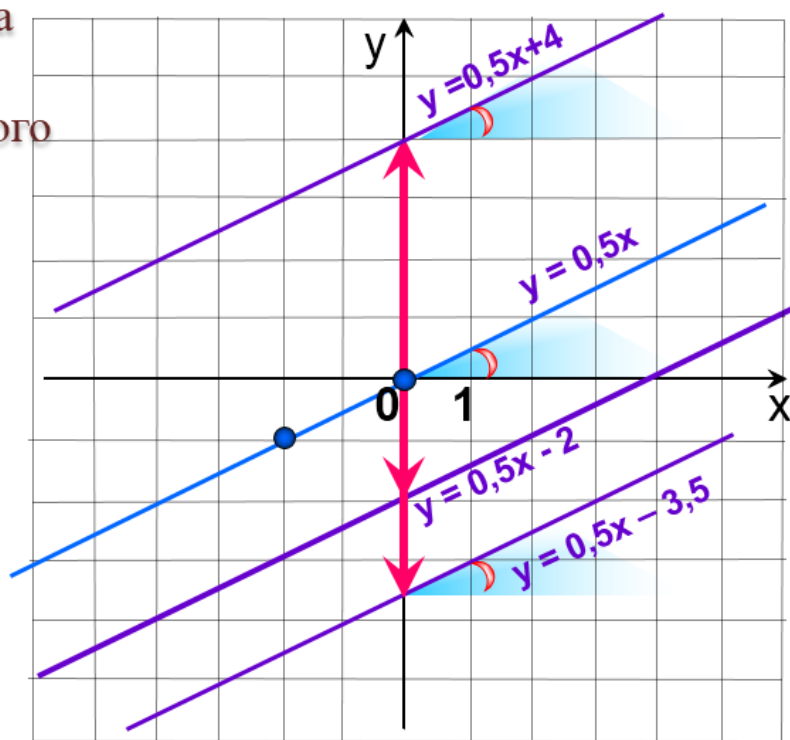
Способи побудови графіка лінійної функції: за допомогою паралельного перенесення

$$y = 0,5x \quad (0; 0), (-2; -1)$$

$$y = 0,5x + 4$$

$$y = 0,5x - 2$$

$$y = 0,5x - 3,5$$

Якщо кутові коефіцієнти рівні, то прямі паралельні

Завдання 1: Побудуйте в зошиті графіки функцій: $y = x - 3$; $y = -3x + 1$.

Завдання 2: Дано: функцію $y = -2x + 3$. Знайти: а) $y(1,5)$; б) $y(-4)$; в) $y(-6,5)$.

Наприклад: $y(-3) = -2 \cdot (-3) + 3 = 6 + 3 = 9$.

Завдання 3: Дано: функцію $y = -2x + 3$. Знайти значення аргумента x , якщо значення функції: а) 5; б) 0; в) -8. Такі завдання розв'язуються як рівняння. Відоме значення функції підставляємо у формулу (замість y) та знаходимо невідомий аргумент (тобто x). Перший випадок розв'яжемо разом.

$$a) y = -2x + 3$$

$$5 = -2x + 3$$

$$2x = 3 - 5$$

$$2x = -2$$

$$x = -1$$

Переглянувши презентацію до уроку ви можете повторити вивчене, а також перевірити розв'язані завдання.

Домашнє завдання: Повторити вивчене, розв'язати № 956, 960 (2,3), 962.
Підручник Алгебра 7 клас А.Г. Мерзляк, В.Б. Полонський, М.С. Якір, 2020.